

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Jaarstukken 2023 Nummer: 4143	Agendapunt: 4
---	---------------

DB: Ja 04-06-2024	BPL: Ja 19-06-2024	FAZ: Ja 19-06-2024	VVSW: Ja 19-06-2024	AB: Ja 03-07-2024
-----------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller:	Opdrachtgever:	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
-------------------	-----------------------	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☒ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
---

Externe betrokkenen: Ernst & Young	Reden: Accountantsverslag jaarrekening en controleverklaring
--	--

Samenvatting: De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (met name programmaverantwoording) en de jaarrekening. De jaarrekening 2023 geeft een voordelig resultaat van € 1,3 miljoen ten opzichte van de primitieve begroting. Ten opzichte van de najaarsrapportage 2023 is het resultaat € 2,1 miljoen voordeliger. Het voordeel is nader geanalyseerd en het structurele deel is meegenomen in de voorjaarsrapportage 2024 en de meerjarenraming 2025 t/m 2029. De accountant heeft naar aanleiding van de uitgevoerde controle een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid. Met betrekking tot de rechtmatigheid heeft de accountant een oordeel met beperking gegeven.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

AB-voorstel:	
1. De jaarstukken 2023, met een voordelig resultaat van € 1.263.189,-, vaststellen.	
2. Het resultaat als volgt te bestemmen:	
- algemene reserve watersysteembeheer; toevoeging deel voordeel	€ 396.702,-
- algemene reserve zuiveringsbeheer; toevoeging voordeel	€ 566.487,-
- bestemmingsreserve NPLG	€ 300.000,-
Totaal	€ 1.263.189,-
3. Het volgende budget 2023 overhevelen naar 2024:	
- Nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem	€ 260.000,-
4. Kennisnemen van de voortgangsrapportage Masterplan Kaden.	

Bijlagen: - Jaarstukken 2023;

Bestuursvoorstel

- Accountantsverslag jaarrekeningcontrole 2023 Ernst & Young;
- Voortgangsrapportage Masterplan Kaden 2023.

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Aanbieding jaarstukken

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2023 aan. Voor de inhoud verwijzen wij u naar de bijgevoegde jaarstukken. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (met name programmaverantwoording) en de jaarrekening. De jaarrekening 2023 geeft een voordelig resultaat van € 1.263.000,-. Dit is inclusief de aanwending van de algemene reserves. In de primitieve begroting is een aanwending van de algemene reserves geraamd van € 2.991.000,-. In de najaarsrapportage is dit met € 504.000,- naar beneden bijgesteld tot een aanwending van de algemene reserves van € 2.487.000,-. Het resultaat zonder aanwending van de algemene reserves bedraagt derhalve € 1.224.000,- negatief.

Het werkelijk resultaat over 2023 is € 2.106.000,- voordeliger dan verwacht bij de najaarsrapportage 2023. Het voordeel is nader geanalyseerd en het structurele deel is meegenomen in de voorjaarsrapportage 2024 en de meerjarenraming 2025 t/m 2029.

In de jaarrekening wordt nader ingegaan op de opgetreden verschillen (zie bladzijde 36 en verder).

Oordeel accountant

De accountant heeft naar aanleiding van de uitgevoerde controle een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid. Met betrekking tot de rechtmatigheid heeft de accountant een oordeel met beperking gegeven (zie de nadere toelichting onder de tabel).

Op grond van het Waterschapsbesluit stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. Het Controleprotocol Accountantscontrole Jaarrekening 2018 e.v. met daarin de goedkeuringstolerantie is op 14 februari 2018 door het algemeen bestuur vastgesteld.

De goedkeuringstolerantie is als volgt:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% bruto-lasten)	≤ 1%	> 1% - < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% bruto-lasten)	≤ 3%	> 3% - < 10%	≥ 10%	-

Op grond van de jaarrekening 2023 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 1.000.000,- (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.000.000,- (3% van de lasten).

Ten aanzien van de jaarrekening 2023 resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen met betrekking tot getrouwheid. Voorts zijn geen materiele controleverschillen gecorrigeerd. Inzake de naleving van de Europese aanbestedingsregels is voor een totaalbedrag van € 1.708.000,- aan financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd. Dit totaalbedrag overschrijdt de goedkeuringstolerantie van de jaarrekening 2023 van € 1.000.000,-. Als gevolg hiervan verstrekt de accountant met betrekking tot rechtmatigheid van de jaarrekening een oordeel met beperking. Op de volgende pagina wordt nader ingegaan op de door de accountant gedane bevindingen met betrekking tot rechtmatigheid.

In het bijgevoegde accountantsverslag 2023 gaat de accountant onder andere in op de kernpunten van de jaarrekeningcontrole, IT en cybersecurity en fraude. Hierover worden hieronder nog een aantal toelichtingen gegeven. Verder wordt korthedshalve verwezen naar het accountantsverslag.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Naleving Europese aanbestedingsregels

Inzake de naleving van de Europese aanbestedingsregels is voor een totaalbedrag van € 1,7 miljoen aan financiële rechtmatigheidsfouten geconstateerd. Dit betreft de volgende constatering (tussen haakjes staat het bedrag van de rechtmatigheidsfout):

- Aanschaf van een tweedehandskraan (€ 276.000,-)
- Raamovereenkomst afvaldiensten (€ 229.000,-)
- Revisie/vervanging van de plaatbeluchting (€ 415.000,-)
- Onderhoud en revisie blowers (€ 189.000,-)
- Softwarelicenties (€ 598.000,-)

Hieronder worden deze constatering nader toegelicht.

Aanschaf van een tweedehandskraan

Er is een kraan aangeschaft voor € 210.000,-. Deze werd eerst gehuurd, waardoor we een korting hebben weten te bedingen van € 18.000,-. De accountant geeft aan dat dit betekent dat de werkelijke aanschaf € 228.000,- bedraagt, met als gevolg dat de grens voor Europees aanbesteden wordt overschreden (grensbedrag is € 215.000,-). Voor toekomstige situaties heeft het onze aandacht om kritischer te kijken naar uitgebrachte offertes.

Raamovereenkomst afvaldiensten

De accountant heeft een rechtmatigheidsfout geconstateerd rondom de verlenging van een raamovereenkomst afvaldiensten, omdat deze verlenging niet contractueel was vastgelegd. Deze raamovereenkomst is destijds verlengd doordat de leverancier door onvoorziene omstandigheden (beperkingen door beleidsmaatregelen in China) aanzienlijke investeringen moest doen. Investeringen waarvan we vonden dat we die redelijkerwijs niet van de leverancier mochten verwachten, gelet op de nog beperkte looptijd van het contract. Op basis van een verkenning hebben we destijds geconcludeerd dat contracten wegens dergelijke onvoorziene omstandigheden verlengd kunnen worden. Inmiddels is deze overeenkomst opnieuw aanbesteed en is een nieuwe overeenkomst 1 januari 2024 ingegaan.

Revisie/vervanging van de plaatbeluchting

Er heeft een revisie van plaatbeluchting plaatsgevonden. Naar ons oordeel was er geen andere partij in Nederland die deze revisie zou kunnen uitvoeren, dan aan wie de opdracht 1-op-1 is gegund. Dit omdat het betreffende bedrijf de samenwerkingspartner in Nederland is van de producent van de plaatbeluchting. De accountant geeft aan dat in dit geval een verkorte Europese aanbesteding doorlopen had moeten worden, om aan te tonen dat er inderdaad geen andere partijen zijn aan wie deze opdracht gegund had kunnen worden. De totale uitgaven van € 415.000,- zijn daarom aangemerkt als onrechtmatig. In het vervolg zullen we in vergelijkbare gevallen met de aanbestedingsoptie van een transparante procedure in de richting van de markt opereren.

Onderhoud en revisie blowers

Sinds 2014 wordt onderhoud en revisie gepleegd aan blowers door een bedrijf dat is gekozen op basis van een enkelvoudige onderhandse gunning. De uitgaven in de afgelopen vier jaar bedragen

circa € 334.000,- en liggen daarmee boven de Europese aanbestedingsgrens van € 215.000,-. Hier speelt mee dat de uitgaven 50 procent hoger zijn dan in 2014 onderhands was geraamd. De accountant concludeert dat vanwege deze forse kostenstijging er sprake is van een wezenlijke wijziging en er daarom opnieuw had moeten worden aanbesteed. Dit is niet gebeurd omdat het betreffende bedrijf de blowers niet alleen onderhoudt, maar deze ook heeft gemaakt en geïnstalleerd. Dit betekent dat een andere leverancier het onderhoud van de blowers niet kan uitvoeren, zonder dat dit ten koste gaat van garanties. Daarnaast moeten aanpassingen interoperabel zijn met de bestaande uitrusting. Een ander bedrijf kon naar ons oordeel het onderhoud daarom niet uitvoeren. De constatering van de accountant is voor ons reden om in het vervolg ook in dit soort gevallen met de aanbestedingsoptie van een transparante procedure in de richting van de markt opereren, zodat we de opdracht aantoonbaar aan het enige geschikte bedrijf/leverancier gunnen.

Softwarelicenties

Voor verschillende leveranciers geldt dat sprake is van langlopende licenties die initieel onder de aanbestedingsgrens onderhands zijn gegund (variërend van 2006 tot 2019). Gedurende de looptijd zijn de kosten voor deze partijen gestegen (door tariefstijgingen of aanvulling op de opdracht) tot (ruim) boven de Europese aanbestedingsgrens. We hebben in de richting van de accountant aangegeven dat implementatie van andere software zal leiden tot aanzienlijke personele inzet, kapitaalvernietiging en/of kostenstijgingen. Omdat de kosten van betreffende licenties meer dan 50% hoger zijn dan de initiële opdrachtwaarden, is volgens de accountant echter sprake van wezenlijke wijzigingen en moeten de betreffende inkopen opnieuw worden aanbesteed. Hoewel de accountant het vanuit oogpunt van bedrijfsvoering begrijpt dat softwarelicenties per jaar worden verlengd, merkt de accountant deze aan als onrechtmatig op basis van de Aanbestedingswet. Dit betreft een totaalbedrag aan uitgaven in 2023 van € 598.000,-.

Aangezien implementaties van nieuwe softwarepakketten gepaard gaan met aanzienlijke personele inzet, kapitaalvernietiging en extra kosten, willen wij gebruikmaken van uitzonderingen in de Aanbestedingswet zodat we inkopen niet opnieuw hoeven aan te besteden. We gaan onderzoeken hoe we hier op een goede manier invulling aan gaan geven zonder kapitaalvernietiging.

IT en Cybersecurity

De accountant doet een aantal aanbevelingen op het gebied van IT en Cybersecurity. Deze zaken hebben onze aandacht en zullen gerealiseerd worden op het moment dat wij de BIO-implementatie hebben afgerond.

Fraude

De accountant constateert dat wij diverse maatregelen ten aanzien van het beheersen van frauderisico's hebben geïmplementeerd. Naar aanleiding van enkele controlewerkzaamheden zijn geen tekortkomingen in de frauderisicobeheersing geconstateerd.

Resultaatbestemming

Wij stellen u voor het voordelig resultaat van € 1.263.189,- als volgt te bestemmen:

- Algemene reserve watersysteembeheer; toevoeging deel voordeel € 396.702,-
- Algemene reserves zuiveringsbeheer; toevoeging voordeel € 566.487,-
- Bestemmingsreserve NPLG € 300.000,-

Totaal € 1.263.189,-

Toelichting bestemmingsreserve NPLG

Van het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) is met terugwerkende kracht een subsidie ontvangen van € 300.000,- voor door ons bestede uren aan het NPLG in 2023. Een aantal medewerkers binnen het waterschap hebben hier uren aan besteed. Deze subsidie is bedoeld ter compensatie van uren die onze medewerkers niet aan “reguliere” werkzaamheden hebben kunnen besteden. Deze subsidieregeling is echter pas medio oktober 2023 gepubliceerd. Hierdoor hebben we deze subsidie nog niet kunnen inzetten om extra (tijdelijke) personele capaciteit aan te trekken om de werkzaamheden die zijn blijven liggen in te halen (wat het doel van de subsidie is). Om deze reden wordt voorgesteld om voor de ontvangen subsidie van € 300.000,- een bestemmingsreserve NPLG te vormen. Middels deze bestemmingsreserve NPLG worden de extra personeelskosten voor het inhalen van werkzaamheden die zijn blijven liggen, gecompenseerd.

Gevolgen voor de algemene reserves

De uitkomst van de jaarrekening 2023 heeft de volgende gevolgen voor de algemene reserves.

Taak	Watersysteem- beheer	Zuiverings- beheer	Totaal
Stand 1 januari 2023 (incl. resultaat 2022)	12.084.000	4.394.000	16.478.000
Aanwending algemene reserve	1.571.000	916.000	2.487.000
Stand 31 december 2023	10.513.000	3.478.000	13.991.000
Mutaties resultaat 2023	397.000	566.000	963.000
Stand 31 december 2023 incl. resultaat 2023	10.910.000	4.044.000	14.954.000

Deze stand afgezet tegen de vastgestelde bandbreedtes voor de minimum omvang is als volgt.

Taak	Stand per 31 december 2023	Minimum omvang	Tekort (-) t.o.v. minimum Overschot (+)
Watersysteembeheer	10.910.000	1.842.000	+ 9.068.000
Zuiveringsbeheer	4.044.000	691.000	+ 3.353.000
Totalen	14.954.000	2.533.000	+ 12.421.000

Watersysteembeheer

Bij de begroting 2024 is uitgegaan van een stand per 1 januari 2024 van € 10.513.000,-. De werkelijke stand is met € 10.910.000,- (zie hierboven) € 397.000,- hoger. Dit is het gevolg van het voordeliger rekeningresultaat voor de taak watersysteembeheer.

Zuiveringsbeheer

Bij de begroting 2024 is uitgegaan van een stand per 1 januari 2024 van € 2.635.000,-. De werkelijke stand is € 4.044.000,-. Het verschil bedraagt € 1.409.000,-.

Dit komt doordat bij het opstellen van de begroting 2024 voor de stand van de algemene reserve zuiveringsbeheer, op basis van de najaarsrapportage 2023, werd uitgegaan van een verwacht nadelig resultaat van € 843.000,-. Het rekeningresultaat 2023 voor de taak zuiveringsbeheer is uiteindelijk € 566.000,- voordelig. Het voordeel ten opzichte van de najaarsrapportage is derhalve € 1.409.000,-.

Bij de meerjarenraming 2025 tot en met 2029 zal een voorstel worden opgenomen over de inzet van de algemene reserves (boven de vastgestelde minimumomvang).

Budgetoverheveling vanuit de jaarrekening 2023

Een deel van de in 2023 niet bestede budgetten wordt in 2024 besteed en leidt uiteindelijk dus niet tot voordeel. Dit betreft in deze jaarrekening enkel het deel van € 260.000,- van het in 2023 opgenomen budget voor de implementatie van een nieuw financieel en projectbeheersingssysteem.

Toelichting

Het huidige financieel systeem is vanaf 2000 in gebruik. Enkele jaren later is hier de projectenadministratie als maatwerk aan toegevoegd. Inmiddels is het systeem zodanig technisch verouderd dat een goede werking op termijn niet meer kan worden gegarandeerd. Tevens wordt het steeds moeilijker gewenste aanpassingen als gevolg van gewijzigde informatiebehoefte aan te brengen. Daar komt bij dat de leverancier heeft aangegeven dat het systeem wordt uit gefaseerd. Voor de implementatiekosten van het nieuwe systeem is een budget opgenomen van in totaal € 1.000.000,-. In de voorjaarsrapportage 2023 is € 350.000,- opgenomen en in de begroting 2024 is € 650.000,- opgenomen. De implementatie vindt grotendeels plaats in 2024 en derhalve hebben in 2023 nog beperkt bestedingen plaatsgevonden. Uiteindelijk is € 260.000,- van het opgenomen budget in 2023 niet besteed. Voorgesteld wordt het restantbudget 2023 van € 260.000,- over te hevelen naar 2024. Dit bedrag is opgenomen in de voorjaarsrapportage 2024.

Voortgangsrapportage Masterplan Kaden 2023

Als bijlage is de voortgangsrapportage over 2023 met betrekking tot het Masterplan Kaden bijgevoegd. Korthedshalve wordt verwezen naar deze bijlage.

Voorstel

1. De jaarstukken 2023, met een voordelig resultaat van € 1.263.189,-, vaststellen.
2. Het resultaat als volgt te bestemmen:

- algemene reserve watersysteembeheer; toevoeging deel voordeel	€ 396.702,-
- algemene reserve zuiveringsbeheer; toevoeging voordeel	€ 566.487,-
- bestemmingsreserve NPLG	€ 300.000,-
Totaal	€ 1.263.189,-
3. Het volgende budget 2023 overhevelen naar 2024:

- Nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem	€ 260.000,-
--	-------------
4. Kennisnemen van de voortgangsrapportage Masterplan Kaden 2023.

namens het dagelijks bestuur,

Jelmer Kooistra
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf